

Bestuurlijke samenvatting

Samenvatting van de uitkomsten

Kernboodschap

De Berap voorjaar 2026 laat per saldo een nadeel zien van € 561.000. Dat saldo ontstaat uit grote tegengestelde bewegingen. Programma 1 sluit af met een nadeel van € 200.000. Programma 2 laat een nadeel zien van € 1.622.000. Programma 3 laat juist een voordeel zien van € 1.261.000. De algemene uitkering zorgt voor het grootste voordeel, terwijl de grootste nadelen zitten in klimaat- en energiebeleid, beheer van de openbare ruimte, armoedebestrijding, Wmo/jeugd en organisatiekosten.

De rapportage blijft een afwijkingenrapportage. Ontwikkelingen die binnen de begroting blijven of volgens planning verlopen, zijn niet afzonderlijk toegelicht. De financiële verwerking loopt via het bijbehorende raadsvoorstel met begrotingswijziging.

Financieel beeld in één oogopslag

- Programma 1 Wageningen Sociaal: € 200.000 nadeel. De grootste bewegingen zitten binnen vluchtelingenbeleid, armoedebestrijding, Wmo en jeugd.
- Programma 2 Wageningen Fysiek: € 1.622.000 nadeel. De grootste bewegingen zitten bij klimaat en energie, beheer van de openbare ruimte, mobiliteit en volkshuisvesting.
- Programma 3 Bestuur & Organisatie: € 1.261.000 voordeel. Het voordeel komt vooral door de hogere algemene uitkering. Daartegenover staan hogere organisatiekosten en een lagere dividendopbrengst van BNG.

Totaal Berap voorjaar 2026: € 561.000 nadeel.

Belangrijkste bestuurlijke ontwikkelingen

In het sociaal domein is het saldo beperkt, maar de onderliggende bewegingen zijn groot. De hogere bekostiging voor vluchtelingenbeleid levert een belangrijk voordeel op. Tegelijkertijd vragen armoedebestrijding, Wmo en jeugd om extra middelen. Vooral het Maatschappelijk Meedoen Budget vraagt aandacht, omdat het tekort structureel is en kan oplopen bij een hoger bereik.

In het fysieke domein stijgen de lasten vooral door klimaat- en energiebeleid, beheer van de openbare ruimte en mobiliteit. Een deel van deze mutaties is budgettair neutraal of hangt samen met rijksmiddelen en reserves. Bestuurlijk relevant is dat de begroting op beheer, onderhoud en verduurzaming realistischer wordt geraamd.

Bij Bestuur & Organisatie ontstaat een voordeel door de algemene uitkering. Dit voordeel is niet volledig vrije ruimte: een belangrijk deel hangt samen met middelen voor klimaat- en energiebeleid. Daarnaast zijn er structurele nadelen door lagere BNG-dividendopbrengsten, hogere WGA-lasten en hogere WKR-eindheffing.

Naast exploitatiemutaties bevat deze Berap meerdere kredietaanvragen en reservemutaties. Belangrijk zijn onder meer het versneld verleden van openbare verlichting, de verduurzaming van De Aanloop, investeringen in speelplekken en materieel, de aanpassing van het Havenkantoor, investeringen op de begraafplaats en ICT-voorzieningen voor raad en rekenkamer.

Rechtmatigheid: contracten niet Europees aanbesteed

Uit de over 2025 uitgevoerde spendanalyse blijkt, rekening houdend met de contractuele verplichtingen voor 2026, een totale onrechtmatigheid van € 2,6 miljoen. Er liepen 11 contracten van personele inhuur die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed terwijl dat wel had gemoeten. Inmiddels zijn 6 van deze 11 contracten beëindigd.

In een aantal gevallen is er sprake van contracten die al in eerdere jaren zijn gestart en die in 2025 nog doorliepen. Een deel daarvan is inmiddels beëindigd, maar levert een onrechtmatigheid op, die in 2025 nog verantwoord moest worden. In algemene zin is te concluderen dat de meeste onrechtmatigheden ontstaan bij verlengingen als gevolg van langere doorlooptijden dan initieel gepland. Dit is een belangrijk aspect om bij het aangaan van nieuwe contracten op voorhand goed in te schatten.

In de Berap najaar wordt de uitkomst van de toetsing van de rechtmatigheid van aanbestedingen over het eerste halfjaar van 2026 uiteengezet.

Risico's en onzekerheden

De financiering van opvang voor verschillende doelgroepen kan in 2026 wijzigen door de voorgenomen doelgroepflexibele regeling. De financiële gevolgen zijn nog onvoldoende duidelijk.

De structurele doorwerking van het Maatschappelijk Meedoen Budget en de kostenontwikkeling binnen jeugd, Wmo en regionale samenwerkingsverbanden blijven aandachtspunten voor het meerjarenbeeld.

Bij beheer, onderhoud en investeringen in de fysieke leefomgeving blijft het risico bestaan dat marktomstandigheden, areaaluitbreiding en prijsontwikkeling sneller stijgen dan de beschikbare budgetten.

De BUIG-middelen worden in deze Berap budgetneutraal verwerkt. Het is nog onzeker of de extra rijksbijdrage voldoende is om de stijgende uitkeringslasten volledig op te vangen. Dit wordt opnieuw beoordeeld in de Berap najaar en de slotwijziging.

Vervolg

De raad wordt gevraagd de financiële effecten uit deze rapportage via het afzonderlijke raadsvoorstel en de bijbehorende begrotingswijziging te verwerken in de begroting 2026. De verdere ontwikkeling van risico's, onzekerheden en structurele effecten wordt betrokken bij de Berap najaar 2026, de slotwijziging en de voorbereiding van de Programmabegroting 2027.

Hieronder ziet u het financiële effect als de begrotingswijziging bij deze Berap wordt vastgesteld.

Bedragen x € 1.000 (- is nadelig)	Begroting 2026
Primitieve Begroting 2026	2.896
1e Begrotingswijziging 2026	-367
Begrotingsuitkomst na 1e Begrotingswijziging 2026	2.529
Mutaties Bestuursrapportage Voorjaar 2025	-1.082
Begrotingsuitkomst na Bestuursrapportage Voorjaar 2026	1.447

Financieel beeld Bestuursrapportage voorjaar 2026

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de mutaties per programma die zijn verwerkt in deze bestuursrapportage.

Mutatie per programma	Bedrag (x €1.000)
01 Wageningen sociaal	
Lasten	-5.061
Baten	4.719
Stortingen reserves	-729
Onttrekkingen reserves	953
Totaal 01 Wageningen sociaal	-118
02 Wageningen fysiek	
Lasten	-1.645
Baten	434
Stortingen reserves	-1.130
Onttrekkingen reserves	719
Totaal 02 Wageningen fysiek	-1.622
03 Bestuur en organisatie	
Lasten	-907
Baten	1.565
Stortingen reserves	-
Onttrekkingen reserves	-
Totaal 03 Bestuur en organisatie	658

Mutatie per programma	Bedrag (x €1.000)
	-1.082

Recap per ambitie

Excel-tabel

Ambitie	Totaal Berap voorjaar 2026	Extra personele inzet	Onderhouds budgetten	Realistische ramen	Mutatie BUIG-budgetten	Bekostiging vluchtelingenbel eid	Algeme ne afwijking uitkerin en g	Overige
1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid	-29.358	556.331	-	-	-	-956.747	-	371.058
1.3 Vrijheid en internationale samenwerking	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4 Onderwijs en kinderopvang	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5 Een leven lang sporten en bewegen	-47.257	-	-	-	-	-	-	-47.257
1.6 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen	82.921	-	-	-	-	-	-	82.921
1.7 Een veilige en leefbare woon-,werk- en ondernemingsomgeving	111.636	60.800	-	-	-	-	-	50.836
2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit	281.997	-	-	-	-	-	-	281.997
2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	-31.908	70.000	-	-	-	-	-	-101.908
2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving	507.678	-	-	-	-	-	-	507.678
2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving	-25.975	-	-	-27.000	-	-	-	1.025
2.5 Klimaatneutraal in 2030-2040	679.458	-	-	-	-	-	-	679.458
2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving	-21.763	-	-	-	-	-	-	-21.763
2.7 Voldoende betaalbare, duurzame en kwalitatieve goede woningen in een groene wijk met ontmoeting	151.476	-	-	-	-	-	-	151.476
2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet	81.209	55.000	-	-	-	-	-	26.209
3.1 Een dienstverlenende en	604.980	159.000	-	-	-	-	-	445.980

Ambitie	Totaal Berap voorjaar 2026	Extra persone le inzet	Onderhou ds ch ramen budgetten	Realistis ch ramen	Mutatie BUIG- budgett en	Bekostiging vluchtelingenbel eid	Algeme ne afwijking uitkerin en g	Overige
betrouwbare gemeente								
3.1 Transparante overheid	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2 De gemeente in control en financieel gezond	-1.552.6 39	-	-	-	-	-	-1.582.4 77	29.838
3.3 Een fitte organisatie	180.000	-	-	-	-	-	-	180.000
3.4 Een digitale organisatie	110.000	-	-	-	-	-	-	110.000